

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕНДЕЛЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЕНАБЕРДИНО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

2022 елның 24 мартыннан

№47

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Енабердино авыл жирлегендә
бюджет процессы турында
нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл жирлеге советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авылы жирлегендә бюджет процессы турындагы Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендларында, шулай ук Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында - www.mendeleevsk.tatar.ru - «Енабердино авыл жирлеге» бүлегендә урнаштырырга.
3. Менделеевск муниципаль районының Енабердино авыл жирлеге Советының 2020 елның 31 гыйнварендагы 126 номерлы, 2020 елның 10 июлендәге 138 номерлы, 2020 елның 11 сентябрәндәге 146 номерлы, 2021 елның 9 ноябрәндәге 37 номерлы карарлары үз көчен югалткан дип санарга.

Енабердино авыл жирлеге Советы рәисе

Е.Н.Никифоров

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Енабердино авыл җирлеге Советының
2022 елның 24 мартындагы 47 номерлы
караына кушымта

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Енабердино авыл җирлегендә
бюджет процессы турында нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

«Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Енабердино авыл җирлегендә бюджет процессы турында» нигезләмә (алга таба - Нигезләмә) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының «Енабердино авыл җирлеге» (алга таба – Җирлек бюджеты) муниципаль берәмлеге бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук җирлекнең муниципаль бурычлары белән идарә итү, бюджетын исәпкә алуны гамәлгә ашыру, бюджет хисаплылыгын төзү, карау һәм раслау барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала.

1 статья. Җирлектә бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Җирлек уставы, шулай ук Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив хокукий актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

2 статья. Җирлек бюджетының хокукий рәвеше

1. Җирлек бюджеты һәм аның үтәлеше турында хисап өч елга (чираттагы финанс елы һәм план чоры) җирлек Советының муниципаль норматив

хокукый акты формасында эшләнә һәм раслана. Жирлек бюджеты проекты чираттагы финанс елына төзелгән һәм расланган очракта, Жирлекнең башкарма комитеты Жирлекнең уртача финанс планын эшли һәм раслый.

2. Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карары 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яисә) Жирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елның 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

3. Жирлек бюджетының үтәлеше турында Жирлек Советы карарлары һәм хисапны раслау ел эчендә Жирлек бюджетының үтәлеше турында карар кануннарда билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң жиде көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

4. Жирлек бюджеты (жирле бюджет) муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен билгеләнгән.

5. Жирле үзидарә органнары тарафыннан мәгарифнең башка рәвешләреннән файдалану һәм муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акча тоту рөхсәт ителми.

Жирлек бюджетының проекты һәм аның үтәлеше турындагы хисап жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларга чыгарыла.

3 статья. Жирлектә бюджетара жайга салу

1. Бюджетара мөнәсәбәтләр - бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салу, бюджет процессын оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гавами-хокукый берәмлекләр арасында үзара мөнәсәбәтләр.

2. Район бюджетыннан Жирлек бюджетына бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:

жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә дотацияләр;

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 133 һәм 140 статьяларында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.6 статьясында билгеләнгән очракларда субвенцияләр;

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

башка бюджетара трансфертлар.

3. Район бюджетыннан бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлекләр бюджетларына район бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

4. Жирлекләр бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга Татарстан Республикасы бюджеты, шул исәптән район бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән район бюджетыннан Жирлек бюджетына бюджетара трансфертлар (субвенцияләрдән тыш) Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44 статьясында каралган жирле бюджетларга Татарстан

Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартлары үтәлгән очракта бирелә.

5. Жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр Жирлекләргә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган Район Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә бирелә.

6. Жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә. Бюджетара субсидияләр Жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган Поселение Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрэн үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен уртақ финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин. Субсидияләр бирү максатлары һәм шартлары Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган башкарма комитетлар арасында килешүләр белән билгеләнә.

8. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советының муниципаль хокукый актларында каралган очракларда һәм тәртиптә Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп, муниципаль район бюджетына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрнең бер өлешен гамәлгә ашыруга жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

9. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә Жирлек бюджетына Район бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрэн гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

4 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең финанс органы Бюджет законнары нигезендә жирле бюджет чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели.

3. Бюджет керемнәренә баш администраторлары исемлеге бюджет керемнәренә төрләрен (батырлыкларын) беркетә, жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карары белән раслана.

Жирлекнең финанс органы төп администраторлары жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керем төрләре буенча подваллар кодлары исемлеген раслый.

Жирлек бюджеты акчаларын төп бүлүчеләр исемлеге поселок бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы составындагы Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карары белән билгеләнә.

Бюджет чыгымнарының бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) төрләре исемлеге бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында йә Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очракларда жыелма бюджет язмасы белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары һәм төрләре исемлеге бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда Жирлек бюджеты турында Жирлек советы карары белән раслана.

5 статья. Жирлек жирлегенәң бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Авыл жирлегендә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары түбәндәгеләр:

- 1) Жирлек бюджетының проектын төзү;
- 2) Жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) Жирлек бюджетын үтәү;
- 4) Жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылығын төзү, тикшерү, карау һәм раслау.

6 статья. Бюджет процессында катнашучылар

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- 1) Жирлек советы;
- 2) Жирлек башлыгы;
- 3) Жирлек Башкарма комитеты;
- 4) Жирлекнең контроль-хисап органы;
- 5) Жирлекнең финанс органы;
- 6) бюджет акчаларын бүлүчеләр, баш бүлүчеләр;
- 7) Баш администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;
- 8) баш администраторлар (бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары);
- 9) бюджет чараларын алуучылар.

2. Жирле үзидарэ органнары булган бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре үзенчәлекләре Бюджет законнары, Жирлек уставы һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

7 статья. Жирлек Советының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек советы:

- 1) Жирлек бюджетының проектын карый, Жирлек бюджетын раслый, Жирлекне үстерү планнарын һәм программаларын кабул итә, жирле бюджетның үтәләше турында еллык хисапны раслый, Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертә;
- 2) Жирлек бюджетының үтәләшен тикшереп торуны гамәлгә ашыручы органнарның хокукый статусын төзи һәм билгели;
- 3) Жирлекнең бюджеты белән бергә Жирлекнең чыгым йөкләмәләрен раслый;
- 4) муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр раслый;
- 5) Жирлек бюджетынан бюджетара трансфертлар бирү күләмен һәм шартларын раслый;
- 6) жирлек бюджетынан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар билгели;
- 7) чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирлек бюджеты проектын караганда муниципаль гарантияләр бирү күләмнәрен билгеләү һәм тәртибе турында карар кабул итә;
- 8) муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында муниципаль берәмлекнең катнашу тәртибен билгели;
- 9) муниципальара характердагы жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә жирлек бюджетынан район бюджетына бюджетара трансфертларны күчерү һәм куллану максатларын һәм тәртибен раслый;
- 10) Жирлек муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен, муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә тарифлар билгеләү турында карарлар кабул итү тәртибен, федераль законнарда каралган очраклардан тыш, эшләр башкаруны билгели;
- 11) муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган түләүле хезмәтләрдән керемнәрне күчерү бюджетына юлламаның тәртибен һәм күләмен билгели, муниципаль унитар предприятиеләр тарафыннан жирле бюджетка салым түлэгәннән һәм башка мәжбүри түләүләрдән соң калган табышның бер өлешен күчерүнең тәртибен, күләмнәрен һәм срокларын билгели;
- 12) жирле салымнар һәм җыемнар билгели, алар буенча ставкалар күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча салымнар һәм җыемнар турындагы федераль законнарда бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;
- 13) муниципаль район бюджетына күчерелергә тиешле аерым салым булмаган керемнәрдән авыл жирлекләре бюджетларына керемнәрне күчерү

нормативларын федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары нигезендә билгели;

14) Жирлекнең контроль-хисап органнарын төзи, аларның составын раслай;

15) Жирлек бюджетының үтәлешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларыннан, Жирлекне үстерү программаларыннан файдалануны, Жирлекнең Башкарма комитеты эшчәнлеген тикшереп тора;

16) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет законнарының башка хокукый актлары, Жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

8 статья. Жирлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек башлыгы Жирлек советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрэн башкара.

Жирлек башлыгы:

1) муниципаль берәмлек башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә, ышанычнамәсез рәвештә муниципаль берәмлек исеменнән эш итә;

2) Жирлек Советы эшен оештыра, Жирлек Советы сессияләрен чакыра һәм аларда рәислек итә;

3) Жирлек Уставында билгеләнгән тәртиптә Жирлек Советы кабул иткән норматив хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкерә;

4) Жирлек Советын тоту һәм аның эшчәнлеген тәэмин итү өчен Жирлек бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

5) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрэн һәм жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрэн гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

14) бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәткәндә Жирлек бердәм бюджет счетларында акчалар белән идарә итә;

15) казна акчалары исәбеннән түләтүләр турында суд карарларын үтәүгә бәйлә башкарма документларның һәм башка документларның исәбен алып бара һәм саклауны гамәлгә ашыра;

16) Жирлекнең бюджет хисабын формлаштыра һәм төзи;

17) Жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет акчалары белән операцияләрен, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының администраторлары акчалары белән, шулай ук бюджет кредитлары, бюджет инвестицияләре һәм муниципаль гарантияләр алучыларның бүлеп бирү, алу, максатчан файдалану һәм бюджет акчаларын кире кайтару шартларын үтәвен тикшереп тора;

18) үзенә буйсынучы күрсәтмә бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

- 19) бюджет йөкләмәләре лимитының төп бүлүчеләре, бүлүчеләре һәм акчаларын алуучылары өчен билгели;
  - 20) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә житкерү тәртибен билгели;
  - 21) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итә;
  - 22) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын эшләүдә катнаша;
  - 23) адреслы инвестиция программасын төзүдә катнаша;
  - 24) чираттагы финанс елның гыйнварында Россия Федерациясендә эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә гамәлгә ашыру һәм эшчәнлек алып бару өчен кирәкле бюджет акчалары алуучыларны тәэмин итү тәртибен билгели;
  - 25) жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаclarы кодлары исемлеген раслый;
  - 26) Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының бюджет законнары, Жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.
3. Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре Жирлекнең башкарма комитеты һәм Районның башкарма комитеты арасында килешү нигезендә районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Жирлек башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек башкарма комитеты:

- 1) план чорына социаль-икътисадый үсеш фаразын эшли;
- 2) Жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары проектларын эшли;
- 3) Жирлек Советы раслануга кирәкле документлар һәм материаллар белән Жирлек бюджеты проекты кертә;
- 4) Жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылығын төзүне тәэмин итә, Жирлек Советын раслауга жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисап тапшыра;
- 5) законнар нигезендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшкүарларга, физик затларга субсидияләр бирү тәртибен, шартларын билгели;
- 6) башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;
- 7) Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;
- 8) үз вәкаләтләре чикләрендә расланган бюджет нигезендә Поселение чаралары белән эш итә;
- 9) казна учреждениеләре булып тормаган коммерциягә карамаган башка оешмаларга законнар нигезендә субсидияләр бирү тәртибен, шартларын һәм күләмен раслый;

10) муниципаль учреждениеләр хезмәтләренә тарифлар билгели;

11) Жирлек Советы карарлары нигезендә муниципаль берәмлек исемненән кыйммәтле кәгазьләр чыгару юлы белән муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашыра, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм муниципаль бурыч йөкләмәләре барлыкка килә торган кредит оешмаларыннан жирле бюджетка жәлеп ителә торган кредитлар ала, муниципаль мөлкәтне залогка тапшыру һәм муниципаль гарантияләр бирү юлы белән муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашыра;

12) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта (бюджет проектын төзегәндә төгәлләштерелгән очракта) бюджет һәм автоном учреждениеләр өчен муниципаль хезмәт күрсәтүләр (башкарыла торган эшләр) күләмен бер елга кадәр, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта (бюджет проектын төзегәндә төгәлләштерелгән очракта) бер елга кадәр вакытка, тиешле хезмәтләренә кулланучылар булып торучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләре исемлеген билгели, муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп тору тәртибен, муниципаль биремне үтәү турындагы хисаплылык таләпләрен, физик яисә юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәтләргә түлүгә түлүгә бәяләреннән иң чик бәяләрен (тарифларын) йә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләрен билгеләү тәртибен, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда (тарифларны), муниципаль финанс хезмәтләрен күрсәтүне тәмин итү күләмен билгели, жирле финанс чараларын үтәүне тәмин итү тәртибен билгели;

13) расланган бюджет күләмендә жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла торган муниципаль программаларны (ярдәмче программаларны) раслый, аларны гамәлгә ашыру срокларын билгели, муниципаль программаларны эшләү һәм аларны төзү һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибен билгели;

14) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр төзи, аларның эшчәнлеген финанслау, муниципаль учреждениеләренә үзгәртеп оештыру һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, шартнамә нигезендә билгеләп куя һәм аларның житәкчеләрен үз вазыйфаларыннан азат итә;

15) жирлек Советы карары нигезендә муниципаль заказ төзи, жирлекнең үз матди һәм финанс чараларыннан файдаланып, жирлек ихтыяжлары өчен эшләр заказчысы булып тора;

16) жирлекнең жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

17) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка муниципаль хокукый актларда, жирлек уставында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән мәсьәләләр буенча башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

10 статья. Халыкның контроль-хисап органының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлекнең контроль-хисап органы Жирлек советы тарафыннан төзелә.
2. Жирлекнең контроль-хисап органын оештыру һәм аларның эшчәнлеген тәртібе "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенң гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенң башка норматив хокукый актлары, муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә. Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртіптә Жирлекнең контроль-хисап органы эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.
3. Жирлек советы Районның Контроль-хисап палатасы белән жирлекнең тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләрен тапшыру турында Район Советы белән килешү төзүгә хокуклы.

11 статья. Жирлек фондының финанс органы бюджет вәкаләтләре

1. Жирлекнең финанс органы муниципаль берәмлек территориясендә жирле үзидарә Советы төзи торган һәм бердәм финанс һәм салым сәясәтен гамәлгә ашыра торган, бюджет законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарәнең функциональ органы була.
  2. Жирлекнең финанс органы:
    - 1) Жирлек бюджетының проектын һәм уртача сроклы финанс планын төзи;
    - 2) жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзи һәм төгәлләштерә;
    - 3) Жирлек бюджетының проектын төзү һәм Жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап төзү өчен кирәкле төп күрсәтмә бирүчеләрдән, акча алучылардан һәм материаллар ала;
    - 4) төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча подваллар кодлары исемлеген раслый.
- Бюджет керемнәренң баш администраторлары составы һәм (яисә) функцияләре үзгәргәндә, шулай ук бюджет керемнәре классификациясе кодлары структурасын бюджет керемнәренң баш администраторлары исемлегенә үзгәртү һәм билгеләү принциплары үзгәргәндә, шулай ук бюджетлар керемнәре классификациясенң аларга беркетелгән кодлары составына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жирлекнең финанс органының норматив хокукый акты нигезендә кертелә;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкасы каралмаган булса, бюджет чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели;

6) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

7) Жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын билгеләнгән тәртиптә тапшыра;

8) муниципаль бурыч китабын алып бара.

Муниципаль бурыч китабына шушы йөкләмәләр төрләре буенча муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре күләме турында, аларның барлыкка килү һәм үтәлү датасы турында, йөкләмәләрне тәмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук муниципаль озак вакытлы китапка кертелү тәртибе һәм срогы Дәүләт Советының башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә;

9) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә баш администраторлары, бюджет дефицитын финанслау чыганаclarының төп администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне тапшыру составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет чараларын, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, баш бүлүчеләрнең (күрсәтмәчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибен; бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәләргә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләүне билгели;

11) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру методикасын һәм тәртибен билгели;

12) баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата төп бүлүчеләрне, боерык бирүчеләрне һәм бюджет акчаларын алучыларны финанслауга заявклар нигезендә финанслауның иң чик күләмнәрен билгели;

13) Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәрен агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль хисаплашуларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктнда каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә жибәрергә хокуклы;

14) бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәткәндә Жирлек бердәм бюджет счетларында акчалар белән идарә итә;

15) казна акчалары исәбеннән түләтүләр турында суд карарларын үтәүгә бәйлә башкарма документларның һәм башка документларның исәбен алып бара һәм саклауны гамәлгә ашыра;

16) Жирлекнең бюджет хисабын формлаштыра һәм төзи;

17) Жирлек бюджет акчаларын алучыларның бюджет акчалары белән операцияләргә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының администраторлары акчалары белән, шулай ук бюджет кредитлары, бюджет инвестицияләргә һәм муниципаль гарантияләргә алучыларның бүлеп бирү, алу, максатчан файдалану һәм бюджет акчаларын кире кайтару шартларын үтәвен тикшереп тора;

18) үзгә буйсынучы күрсәтмә бирүчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

19) бюджет йөкләмәләргә лимитының төп бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм акчаларын алучылары өчен билгели;

20) бюджет ассигнованиеләргә һәм (яисә) бюджет йөкләмәләргә лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләргә житкерү тәртибен билгели;

21) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсә белән бюджет мәсьәләләргә буенча хезмәттәшлек итә;

22) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразын эшләүдә катнаша;

23) адреслы инвестиция программасын төзүдә катнаша;

24) чираттагы финанс елның гыйнварында Россия Федерациясендә эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә гамәлгә ашыру һәм эшчәнлек алып бару өчен кирәкле бюджет акчаларын алучыларны тәмин итү тәртибен билгели;

25) жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләргә булган бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары кодлары исемлеген раслай;

26) Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының бюджет законнары, Жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләргә Жирлекнең башкарма комитеты һәм Районның башкарма комитеты арасында килешү нигезендә районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

12 статья. Бюджет акчалары баш урнаштыручының бюджет вәкаләтләргә

1. Төп күрсәтмә бирүчеләргә һәм бюджет акчалары бүлүчеләргә исемлегә Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карары белән расланган Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы белән билгеләнә.

2. Бюджет акчаларының баш бүлүчәсә:

1) расланган бюджет ассигнованиеләргә һәм бюджет йөкләмәләргә лимитларын нигезендә бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәлеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

2) үзгә буйсынган күрсәтмә бирүчеләргә һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

- 3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә башкарылырга тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;
  - 4) Жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;
  - 5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләр һәм бюджет чараларын алучылар буенча төзи һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;
  - 6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
  - 7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
  - 8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;
  - 9) муниципаль биремнәрне төзи һәм раслый;
  - 10) башка бюджетара трансфертларны алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәмин итә;
  - 11) түбәндәге максатларга юнәлтелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра: бюджет акчаларын тотучы һәм аның карамагындагы боерык бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар тарафыннан чыгымнар буенча бюджет төзү һәм үтәү процедураларының эчке стандартларын һәм процедураларын үтәү; бюджет акчаларынан файдалануның экономиясен һәм нәтижәләлеген арттыру чараларын эзерләү һәм оештыру;
  - 12) бюджет акчаларының баш бүлүчесенең бюджет хисабын төзи;
  - 13) үзенә буйсынуучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исеменнән тиешенчә җавап бирә;
  - 14) муниципаль берәмлек исеменнән судта муниципаль берәмлеккә карата дөгъвалар буенча җаваплы вәкил буларак чыгыш ясый:
    - а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстволарныкы буенча, шул исәптән законнарға туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;
    - б) казна учреждениесе булып торучы бюджет акчаларын алучыга аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен тапшырылган бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә тәкъдим ителә;
  - 15) Россия Федерациясе законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.
3. Бюджет чараларын гамәлгә ашыру:
- 1) Жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;
  - 2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм Жирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

- 3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 4) бюджет акчаларының тиешле баш идарәчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенәң үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

13 статья. Жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторы

1. Жирле үзидарә органнары булып торучы һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре карамагындагы жирлек керемнәренәң баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлекнәң башкарма комитеты билгеләгән һәм Жирлек Советы раслаган Поселение бюджеты турындагы карар белән расланган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторы:

- 1) жирлек бюджеты керемнәренәң аңа буйсынучы администраторлары исемлеген төзи;
- 2) урта сроклы финанс планын һәм (яисә) Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләрне тапшыра;
- 3) Жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;
- 4) Россия Федерациясә керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына беркетелгән керем чыганакалары турындагы белешмәләрне кертү өчен;
- 5) керемнәр буенча бюджетны төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын төзүгә һәм әлегә баш администратор тарафыннан бюджет керемнәренәң баш администраторы һәм бюджет керемнәренәң ведомство буйсынуындагы администраторлары тарафыннан бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра;
- 6) Россия Федерациясенәң бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Бюджет керемнәре администраторы:

- 1) алар буенча бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра;
- 2) бюджетка түләүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түләтүне гамәлгә ашыра;
- 3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясә Финанс министрлығы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлүүләрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) “Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында” 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түлүүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактардан тыш, физик һәм юридик затлар тарафыннан муниципаль хезмәтләр өчен акча түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганакалары булган башка түлүүләрне бирә;

6) бюджет керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә, Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренә тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрен һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

7) Россия Федерациясенә бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

14 статья. Жирлек жирлегенә бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет чараларын алучы:

1) финанс-хужалык эшчәнлегә планын төзи һәм аны үти;

2) бюджет йөкләмәләренә һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренә китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренә нәтижәләлеген, максатчан файдалануын тәмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрен баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара йә килешү нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) вәкаләт бирә;

6) бюджет акчаларын алучының тиешле баш бүлүчегә (күрсәтмә бирүчегә) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

7) Россия Федерациясенә бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

15 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы карары белән бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары (администраторлары) исемлеге раслана.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый), бюджетның бердәм сетында акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләреннән тыш;

2) Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) жирлекнең бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр тәмин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча эчке стандартларны һәм бюджетны төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын төзү һәм бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра, бу баш администратор тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан;

6) Россия Федерациясенең бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

16 статья. Муниципаль казна учреждениеләренең хокукый хәле үзенчәлекләре

1. Муниципаль казна учреждениеесе, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, бюджет чараларын баш бүлүченең (күрсәтмә бирүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирлекнең жирле үзидарә органы карамагында була.

Бюджет чараларын алучының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән үзара эшчәнлеге Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Граждан кодексы, "Коммерциягә карамаган оешмалар турында" Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениеесе эшчәнлеген финанс белән тәмин итү Поселение бюджеты акчалары исәбеннән һәм бюджет сметасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Муниципаль казна учреждениеесе, әгәр мондый хокук аның гамәлгә кую документларында каралган булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырырга мөмкин. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр Жирлек бюджетына керә.

4. Муниципаль казна учреждениеесе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Федераль казначылыкта ачылган шәхси счетлар аша бюджет чаралары белән операцияләрен гамәлгә ашыра.

5. Муниципаль контрактларның муниципаль казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле башка шартнамәләр төзү һәм түләү, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкасы билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә муниципаль берәмлек исемнән башкарыла.

Муниципаль контрактлар төзгәндә Нигезләмәнең әлеге өлешенә муниципаль казна учреждениесе тарафыннан таләпләрне, башка шартнамәләрне бозу аларны суд тарафыннан әлеге казна учреждениесе карамагында булган бюджет чараларын баш бүлүченә (күрсәтмә бирүченә) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы дөгъвасы буенча гамәлгә яраксыз дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет чараларын алучы буларак казна учреждениесенә элек житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларының бюджет акчаларын баш бүлүче (күрсәтмә бирүче) буларак киметелгән очракта, ул тоткыннардан килеп чыга торган бюджет йөкләмәләрен казна учреждениесе тарафыннан үтәү мөмкинлегә булмауга китерә:

- муниципаль контрактлар, казна учреждениесе дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәясе һәм (яисә) сроклары һәм товарның (эш, хезмәт күрсәтүләрнең) саны (күләме) буенча килештерүне тәмин итәргә тиеш;

- башка килешүләр (килешүләр), казна учреждениесе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнең (килешүләрнең) яңа шартларын килештерүне тәмин итәргә тиеш, ә килешүне (килешүне) өзү яңа шартлар буенча килешүгә ирешмәгән очракта.

Муниципаль контракт, башка шартнамә (килешү) ягы казна учреждениесеннән бары тик фактта тотылган зыянны гына кайтаруны таләп итәргә хокуклы, ул муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын турыдан-туры үзгәртүгә бәйле.

7. Муниципаль казна учреждениесенә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житәрлек булмаганда, муниципаль берәмлек исемнән мондый йөкләмәләр буенча тиешле муниципаль казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчалары баш күрсәтмәсенә бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы тиешенчә жавап бирә.

8. Муниципаль казна учреждениесе судта дөгъвачы һәм жавап бирүче буларак мөстәкыйль чыгыш ясый.

9. Муниципаль казна учреждениесе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башкару документында күрсәтелгән акчалата йөкләмәләренә үтәүне тәмин итә.

10. Муниципаль казна учреждениесе кыйммәтле кәгазьләр (заемнар) сатып алырга һәм кредит (заемнар) алырга хокуклы түгел. Муниципаль казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

11. Муниципаль казна учреждениесе шартнамә (килешү) нигезендә башка оешмага (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

12. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, күрсәтелгән органнарның вәкаләтләрен билгели торган Россия Федерациясе бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

17 статья. Халыкның жирлек бюджеты үтәләшенә касса хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыру тәртибе

1. Жирлек бюджеты үтәләшенә кассалы хезмәт күрсәтүне Федераль казначылык Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының вәкаләтле органы Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы (Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органы) тарафыннан Федераль казначылыкның бюджет үтәләше буенча аерым функцияләр башкару турындагы килешү нигезендә Федераль казначылыкның территориаль органы тарафыннан бюджет үтәләшенә касса хезмәте күрсәтелгәндә федераль казначылыкны гамәлгә ашыра.

2. Бюджетлар үтәүгә касса хезмәте күрсәткәндә:

бюджетларның бердәм счетларында акчалар белән идарә итүне Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, муниципаль хокукый актлар нигезендә жирлекнең финанс органы гамәлгә ашыра;

бюджеттан касса түләүләре Федераль казначылык органына һәм (яисә) территориаль органы тарафыннан Федераль казначылык органына һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органына тапшырылган түләү документлары нигезендә, аларны тапшыру чираты тәртибендә һәм бюджетның бердәм счетында акчаларның факттагы өлеше чикләрендә гамәлгә ашырыла;

бюджетның бердәм счетында бюджеттан касса кертемнәре һәм касса түләүләре буенча барлык операцияләр Федераль казначылык органы һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Россия Федерациясе бюджет классификациясе кодлары буенча территориаль органы тарафыннан уздырыла һәм исәпкә алына;

Федераль казначылык органнары һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органнары Жирлекнең финанс органына тиешле бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат, шулай ук консолидацияләнгән бюджетка керүче башка бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат тапшыралар.

3. В случае передачи органу Федерального казначейства и (или) территориальному органу Министерства Финансов Республики Татарстан отдельных функций по исполнению бюджета Поселения в соответствии с соглашением об осуществлении этих функций, заключенным с учетом

положений статьи 168 Бюджетного кодекса Российской Федерации, особенности кассового обслуживания бюджета устанавливает Федеральное казначейство в соответствии с положениями пункта 1 ст. 241.1 Бюджетного кодекса Российской Федерации.

4. Банк депозитларында бюджет акчаларын урнаштыру, банк депозитларында бюджет акчаларын урнаштыру һәм алынган керемнәрне ышанычлы идарәгә тапшыру исәбенән бюджет үтәлеше процессында өстәмә керемнәр алу, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, рөхсәт ителми.

Банк депозитларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә урнаштырылган агымдагы финанс елы ахырына акчалар булу рөхсәт ителә.

18 статья. Жирлек бюджетының үтәлешенә финанс контролен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары

1. Жирлек бюджетының үтәлешенә финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар түбәндәгеләр була:

- 1) Жирлек советы;
- 2) Жирлекнең контроль-хисап органы;
- 3) Жирлекнең финанс органы;
- 4) жирлекнең башкарма комитеты;
- 5) бюджет акчаларының баш бүлүчесе;
- 6) бюджет керемнәренә баш администраторы;
- 7) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы.

2. Жирлек советы түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

- 1) жирлек бюджеты турында Поселения Советы карары проектын һәм бюджет-финанс өлкәсендә Жирлек Советы карарларының башка проектларын карау һәм раслау барышында башлангыч контроль;
- 2) агымдагы контроль - Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карарын үтәүнең аерым мәсьәләләрен тикшерү барышында;
- 3) аннан соңгы контроль - аны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында Жирлек бюджетын үтәү нәтижәләре буенча.

3. Жирлекнең контроль-хисап органы Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

4. Жирлекнең башкарма комитеты бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

5. Жирлекнең финанс органы тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыру рәвешләре һәм тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, бюджет законнарының башка актлары һәм Россия Федерациясенә, Татарстан

Республикасының норматив хокукый актлары һәм муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

6. Бюджет акчаларының баш бүлүчеләре бюджет акчаларыннан файдалануның хокук ягыннан, максатчан, нәтижәле файдалануын тәэмин итү өлешендә бюджет акчаларының ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләргә (алучыларга) финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет акчаларының төп күрсәтмә бирүчеләре субсидияләрдән, субвенцияләрдән файдалануны күрсәтелгән акчаларны бюджеттан биргәндә билгеләнгән шартларга һәм максатларга туры китереп тикшереп торалар.

Бюджет акчаларын төп бүлүчеләр бюджет акчаларын алучылар (алучылар) һәм муниципаль унитар предприятиеләр карамагындагы эш бирүчеләргә тикшерүләр уздырырга хокуклы.

7. Бюджет керемнәренә баш администраторлары ведомство буйсынуындагы администраторларга керемнәр администрацияләү функцияләрен гамәлгә ашыру буенча бюджет керемнәренә финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторлары тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын бюджеттан касса түләүләрен финанслауны финанс контролендә тоталар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына тикшерүләр уздырырга хокуклы.

19 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына Салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә Жирлек Советы билгели торган түбәндәге жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

1) жир салымы - 100 процент норматив буенча;

2) физик затлар мөлкәтенә салым - 100 процент норматив буенча.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнар һәм жыемнардан, шулай ук Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары нигезендә региональ салымнар күчерелә.

4. Жирле бюджетның салым булмаган керемнәре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 41, 42, 46, 58 һәм 62 статьялары нигезендә төзелә.

5. Жирлек Советы карары белән жирле салымнар кертелә, алар буенча салым ставкалары билгеләнә һәм Россия Федерациясенә салым һәм жыемнар турындагы законнарында вәкиллекле органга бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламалары бирелә.

6. Агымдагы финанс ел дәвамында аларның үз көчләренә керүен фаразлаучы жирле салымнар турында Поселение Советы карарына үзгәрешләр кертү агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елы һәм план чоры) жирле бюджет

турында Жирлек Советы карарына тиешле үзгәрешләр кертелгән очракта гына рөхсәт ителә.

7. Жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм гамәлдән чыгару, жирле бюджет акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыру каралган жирлек Советының норматив хокукый актлары Жирлекнең Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча гына яисә Жирлек башкарма комитеты житәкчесе бәяләмәсе булганда гына жирлек Советы каравына кертелергә мөмкин.

20 статья. Жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары исемлеге һәм реестрлары

1. Жирлекнең финанс органы Жирлек бюджетының керем чыганакалары реестрын алып бара.

2. Жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары исемлеге дигәндә, жирлек бюджеты керемнәре исемлеген төзү чыганакалары булган жирле салымнар һәм башка мәжбүри түләүләр жыелмасы (исемлеге), жирлек бюджеты керемнәре исемлеген төзү тәртибендә аларның барлыкка килүенә хокукый нигезләрен, исәпләү тәртибен (күләмнәрен, ставкаларын, ташламаларын) һәм жирлек бюджеты керемнәре чыганакаларының башка характеристикаларын күрсәтеп, жирле салымнар һәм башка мәжбүри түләүләр жыелмасы (исемлеге) аңлашыла.

3. Бюджет керемнәре чыганакалары реестры дигәндә, Жирлек керемнәре чыганакалары исемлеге нигезендә бюджетны төзү, раслау һәм үтәү барышында барлыкка килә торган жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары буенча бюджет керемнәре турында мәгълүмат жыелмасы аңлашыла.

4. Жирлек керемнәре чыганакалары исемлеген төзү һәм алып бару тәртибе, мәгълүмат составына карата гомуми таләпләр, Жирлек керемнәре чыганакалары реестрын төзү һәм алып бару тәртибе, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

5. Жирлекнең бюджет керемнәре чыганакалары реестрлары жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә һәм алып барыла.

6. Жирлек бюджетының керем чыганакалары реестрлары законнар нигезендә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

21 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында Поселение бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеларенә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару), шул исәптән муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр бирү;

5) бюджетара трансфертлар бирү;

6) халыкара хокук субъектларына түләүләр, кертемнәр, түләүсез күчерүләр бирү;

7) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

8) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфай затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны түләтү турында муниципаль берәмлеккә карата дөгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеларенә түбәндәге ассигнованиеләр керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү, шул исәптән физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидияләренә дә кертеп;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (киләшүләр) нигезендә;

4) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

5) муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү өчен бюджет ассигнованиелареннән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиелареннән тыш), шул исәптән:

- социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, юридик затларга, шәхси эшкуарларга, шулай ук физик затларга субсидияләр бирү.

4. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

күрсәтелгән муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп тору тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтәлеше турындагы хисапчылык таләпләре.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очрақларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очрақларда күрсәтелгән бәяләренә (тарифларны) билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенә бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру өчен, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектын төзегәндә файдаланыла.

6. Муниципаль бирем бюджет һәм автоном учреждениеләр өчен төзелә.

7. Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү жирлек башкарма комитетының муниципаль актында билгеләнгән тәртиптә Поселения бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

8. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар "Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында" Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алып барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар төземичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләрнең һәм хезмәт күрсәтүләренә кыскача атамасы; тәмин итүчеләрнең, подрядчыларның һәм хезмәт күрсәтүләренә башкаручыларның исеме һәм урнашу урыны, сатып алу бәясе һәм датасы булырга тиеш.

10. Муниципаль биремнәренә үтәүне финанс белән тәмин итү жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Поселение бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш күрсәтмәчеләренә җиткерү тәртибе авылның финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән тәртипне раслаганчы тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын баш күрсәтмәчеләргә (боеручыларга) яисә бюджет акчаларын алучыларга җиткерү рәхсәт ителми.

11. Халыкны социаль тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тээмин итүгә чыгым йөкләмэләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү нәтижәсендә туарга мөмкин.

12. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алынмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) товарларны житештерүгә (саткан товарлардан тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр - Жирлек бюджеты турында Поселение Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган жирлек башкарма комитетының муниципаль актларында яисә аларга вәкаләтле жирле үзидарә органнары актларында каралган очракларда һәм тәртиптә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирүне жайга сала торган муниципаль хокукый актлар түбәндәгеләрне билгеләргә тиеш:

1) субсидия алу хокукына ия товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләрнең юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны сайлап алу категорияләре һәм (яисә) критерийлары;

2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе, шулай ук аларны бирү нәтижәләре;

3) аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, субсидияләрне кире кайтару тәртибе.

Әлеге пунктта каралган субсидияләр жирле бюджеттан концессион килешүләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә төзелгән концессион килешүләрдә каралган шартлар һәм сроклар нигезендә биреләргә мөмкин.

13. Бюджет йөкләмәләренә расланган лимитларының гамәлдә булу срогынан артык вакытка муниципаль берәмлек исемненән концессия килешүләре төзү жирлек башкарма комитетының норматив хокукый актларында каралган очракларда гамәлгә ашырыла.

Бюджет турындагы карарда жирлек башкарма комитетының норматив хокукый актлары нигезендә юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр рәвешендә, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган субсидияләр рәвешендә грантлар бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Әгәр әлеге тәртип алдагы абзацта каралган карарлар белән билгеләнмәгән булса, жирле бюджеттан күрсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе тиешенчә жирлек башкарма комитетының Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән

гомуми таләпләргә туры килергә тиешле муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Әлеге статьяның 1, 7-8_1 пунктларында күрсәтелгән юридик затларга федераль бюджеттан, Татарстан Республикасы бюджетыннан, жирле бюджеттан субсидияләр бирү турында, шул исәптән «Россия Федерациясендә сәнәгать сәясәте турында» 2014 елның 31 декабрәндәге 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелгән махсус инвестиция контрактлары шартлары (килешүләре) нигезендә һәм дәүләт-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, муниципаль берәмлек исеменнән концессия килешүләре турында килешүләр төзү бюджет йөкләмәләренең расланган лимитлары гамәлдә булу срогыннан арткан вакытка гамәлгә ашырыла, шуңа ярашлы рәвештә Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе башкарма комитетының югары башкарма органы, Россия Федерациясе субъектларының башкарма комитеты карарларында каралган очракларда һәм алар тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

«Россия Федерациясендә капитал салуларны яклау һәм бүләкләү турында» 2020 елның 1 апрелендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә төзелгән капитал салуларны яклау һәм бүләкләү турында килешү (килешү) тарафыннан юридик затка субсидия бирү турында килешү (килешү) төзү бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срогыннан арткан вакытка әлеге Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм күләмнәре чикләрендә гамәлгә ашырыла. Әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) һәм күрсәтелгән шартнамәләргә (килешүләргә) аларга үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тоты торган өстәмә килешүләр тиешенчә финанс-бюджет палатасы тарафыннан раслана торган типовой рәвешләр нигезендә төзелә.

14. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидияләр каралган, алар физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мөлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып исәпләнгән.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләргә Жирлек бюджетыннан бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе Дәүләт Советы башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

15. Халыкның бюджет турында карары нигезендә Жирлек муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган башка оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирлек бюджетыннан күрсәтелгән субсидияләргә күләмен билгеләү һәм аларны бирү тәртибе билгеләнә китүнең башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

16. Муниципаль учреждениелэрнең һәм муниципаль унитар предприятиелэрнең төп акчаларына капитал кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрән гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре муниципаль программалар, шулай ук жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый актлары нигезендә йә Вәкаләтле вәкил тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетының бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең карарлары белән карала.

17. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрән әзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрән гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 мең сумнан артык смета бәясә инвестиция проектлары нигезендә һәр инвестиция проекты буенча бүленгән.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрән гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 мең сумнан артык смета бәясә инвестиция проектлары нигезендә һәр инвестиция проекты буенча аерым чагылыш таба.

Хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләр турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенең устав фондын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Оператив идарә итү хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокукындагы төп средстволарның, муниципаль унитар предприятиенең, автоном һәм бюджет учреждениесенең хакын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрән бирү жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Төп акчаларга капитал кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрән гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрән чагылдыру тәртибе Поселения бюджеты турындагы Поселение Советы карарында һәм (яисә) жыелма бюджет язмасында жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрән гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән финанслашу гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым хужалык

чыгымнарының ведомство структурасы составындагы Поселение бюджеты турында Поселение Советы карары белән расланьрга тиеш.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү, юридик затның финанс иминлеге турында документаль расланган мәгълүмат (салым бурычы булмау, уңай баланс, төп средстволар булу, төп средстволар хакыннан артып киткән кредит йөкләмәләре булмау) булганда, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

22 статья. Жирлек башкарма комитетының резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек башкарма комитетының резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме Жирлек бюджеты турында Поселение Советы карары белән билгеләнә һәм әлеге карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменә өч процентыннан арта алмый.

3. Жирлек Башкарма комитетының бюджет ассигнованиеләре Жирлек бюджетында каралган резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Поселение Башкарма комитеты карары белән расланган жирлек башкарма комитетының резерв фонды акчаларын формалаштыру һәм тоту тәртибе турындагы нигезләмә нигезендә файдаланыла.

4. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләренән файдалану турында хисап Поселения Финанс органына тиешле документлар кушымтасы белән тиешле чаралар уздырганнан соң бер ай эчендә тапшырыла.

Резерв фонды акчаларыннан файдалану турында хисап бюджет үтәлеше турында квартал саен һәм еллык хисапларга кушып бирелә.

23 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Чыгымнар йөкләмәләренә яңа төрләрән кабул итүгә бюджет ассигнованиеләрен бирү яисә чыгым йөкләмәләренә гамәлдәге төрләрән үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, тиешле бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы карарга йә агымдагы финанс елында бюджет турында карар кабул итүгә тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң, жирлек бюджетына өстәмә керемнәр чыганакалары булганда һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кимегәндә, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, дәүләт хакимиятенә федераль органнары, Татарстан

Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен финанслауга жирлек бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

24 статья. Жирлек халкының чыгым йөкләмәләре

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул ителгән һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнарын хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул ителгән очракларда, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек (муниципаль берәмлек исемнән) шартнамәләр (киләшүләр) төзү; муниципаль берәмлек исемнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан шартнамәләр (киләшүләр) төзү жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм бюджет дефицитын финанслау чыганакларының үз керемнәре һәм чыганаклары исәбеннән башкарыла.

2. Расходные обязательства Поселения, связанные с принятием муниципальных правовых актов при осуществлении органами местного самоуправления переданных им отдельных государственных полномочий, устанавливаются муниципальными правовыми актами органов местного самоуправления в соответствии с федеральными законами, законами Республики Татарстан и исполняются за счет и в пределах субвенций из бюджета Республики Татарстан, предоставляемых местному бюджету в порядке, предусмотренном статьей 140 Бюджетного кодекса Российской Федерации.

3. Районның жирле үзидарә органнары тарафыннан төзелгән килешүләр нигезендә үзләренә тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләре өләше билгеләнүгә бәйлә рәвештә жирлекләренң чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 142.4 һәм 142.5 статьяларында каралган тәртиптә бирелә торган жирле бюджеттан башка бюджетара трансфертлар хисабына һәм чикләрендә башкарыла.

4. Жирле үзидарә органнары, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына башка муниципаль берәмлекләренң, дәүләт хакимияте органнарының жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм аларның компетенцияләреннән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән чыгарылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

5. Авыл жирлегенң чыгым йөкләмәләре реестры жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

25 статья. Бюджет кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында Жирлек бюджеты кытлыгы, расланган кире кайтарылмый торган кертемнәрне исәпкә алмыйча, бюджет керемнәренә гомуми еллык күләменә 10 процентыннан артмаска тиешле чикләү белән Жирлек Советы карары белән билгеләнә.

2. Бюджет турында Жирлек Советы карары белән расланган очракта, муниципаль берәмлек милкендәге капиталда катнашуның акцияләрен һәм башка рәвешләрен сатудан керемнәр кытлыгын финанслау чыганакалары составында Жирлек бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметкән очракта, Жирлек бюджеты кытлыгы әлегә өлештә билгеләнгән чикләүләргә күрсәтелгән кертемнәр суммасы чикләрендә һәм Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметү чикләрендә арттырырга мөмкин.

2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) Жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләргә күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;
- 3) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләргә күрсәтелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) Россия Федерациясе валютасында күчеп килүнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән муниципаль берәмлек тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе муниципаль берәмлеге тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

4. Муниципаль берәмлекнең кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) йөкләмәләргә булырга мөмкин.

5. Жирлекнең озак йөкләмәләре кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

6. Муниципаль бурыч белән идарә итү жирлекнең башкарма комитеты (муниципаль берәмлекнең башкарма-күрсәтмә органы) тарафыннан муниципаль берәмлек уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Муниципаль бурыч китабын алып бару Жирлекнең финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. Муниципаль бурыч китабына әлеге йөкләмәләрнең төрләре буенча Поселениенең бурыч йөкләмәләре күләме турында, аларны барлыкка китерү һәм үтәү (башка нигезләр буенча туктату) датасы турында, йөкләмәләрне тээмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук муниципаль бурыч китабына кергән тәртибе һәм вакыты Поселение Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә.

26 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

1. Бюджет кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына Жирлекләр түбәндәгеләр керә:

1) номиналь бәясә Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтләрне урнаштырудан кергән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

2) жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында Россия Федерациясә валютасында кредит оешмалары кредитлары арасындагы аерма;

3) Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында аерма;

4) тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

5) Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары.

2. Бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары составына Жирлекләр түбәндәгеләр керә:

1) Жирлек милкендәге акцияләрен һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан керемнәр;

2) Жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

3) муниципаль гарантияләрен үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясә валютасында урнашу гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

4) Россия Федерациясә валютасында жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган акчалар күләме;

5) юридик затларга бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юридик затларга Россия Федерациясә валютасында бюджет кредитлары бирү бюджетыннан бирелгән акчалар арасындагы аерма;

6) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджеттан бирелгән кредитларны кире кайтарудан алынган акчалар һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

7) Жирлекнең бюджет чараларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан саналган акчалар һәм Поселение бюджеты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр үткәргәндә исәпкә алынган акчалар арасында аерма.

3. Жирлек Советының хокукый акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елы башына Жирлек бюджетының калган чаралары агымдагы финанс елында вакытлы касса өзеклекләрен каплауга һәм муниципаль контрактларның Жирлек бюджеты турындагы карар белән каралган очрактарда күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисаплы финанс елында товарлар кайтартуға, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар Жирлек бюджеты турындагы карарда каралган товарлар кайтартуға, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруға жибәрелергә мөмкин.

4. Жирлек бюджет чараларын исәпкә алу буенча бердәм счеттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү буенча операцияләр составына урнаштыручы булып торучы Жирлек булган һәм шәхси счетлары район финанс-бюджет палатасында Россия Федерациясе законнары нигезендә ачылган оешмаларның акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару керә.

5. Жирлекләр бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары белән күчерү арасындагы аерма;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясенә бирелгән чит ил валютасында урнашунуң муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар күләме, муниципаль гарантияләренә гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

27 статья. Муниципаль бурыч

1. Жирлекләрнең озак йөкләмәләре түбәндәге йөкләмәләр рәвешендә мөмкин:

1) Жирлек халкының кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;
  - 4) Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитларга;
  - 5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән Жирлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);
  - 6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
  - 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.
2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:
- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
  - 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
  - 3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
  - 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
  - 5) Жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.
3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:
- 1) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
  - 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;
  - 3) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
  - 4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
  - 5) Россия Федерациясе валютасында күчеп килүнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.
4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:
- 1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән кеше тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
  - 2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе муниципаль берәмлеге тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.
5. Жирлекнең озак йөкләмәләре кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан 10 елга кадәр) булырга мөмкин.
6. Муниципаль бурыч белән идарә итү жирлекнең башкарма комитеты (муниципаль берәмлекнең башкарма-күрсәтмә органы) тарафыннан муниципаль берәмлек уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Муниципаль бурыч китабын алып бару Жирлекнең финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. Муниципаль бурыч китабына әлеге йөкләмәләрнең төрләре буенча Поселениенең бурыч йөкләмәләре күләме турында, аларны барлыкка китерү һәм үтәү (башка нигезләр буенча туктату) датасы турында, йөкләмәләрне тәэмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук муниципаль бурыч китабына кертү тәртибе һәм вакыты Поселение Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә.

28 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның өске чикләре (Поселениенең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел үткән торышына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (жирлектә чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр булган очракта) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (Жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләр булган очракта) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) Поселение бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрнең расланган күләмен һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләменнән артмаса тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләргә үтәгәндә, Жирлек бюджеты турында карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасының 10 процентыннан артмаса яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) һәм тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләмен, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган чыгымнар күләменнән тыш;

2) чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычны каплау һәм аңа хезмәт күрсәтү буенча чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елында) түләүләр суммасы жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренә гомуми күләменә һәм

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) бюджет турында карар белән расланган 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, киләсе финанс елында һәм план чорыннан соң озак срокларны вакытыннан алда каплауга жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

29 статья. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән Поселениенең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан алу

1. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, түләүгә (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләр һәм муниципаль хокукый актлар белән башкарылмаган) дөгъва белдерелмәгән очракта, күрсәтелгән бурыч тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр муниципаль жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурыч йөкләмәсен юкка чыгарыла.

2. Муниципаль гарантияләр буенча Поселениенең Россия Федерациясе валютасында бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләрне туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житү (һөжүм турында белешмәләр алу) уңаеннан муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

3. Әлеге статьяның 1 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамланганнан соң Поселениенең башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

4. Муниципаль бурычтан исемлек Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча исемлеккә кертелә торган муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет дефицитын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча гына аларны сызып ташлау суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Әлеге статьяның 1 пунктындагы, 2 һәм 3 пунктларындагы беренче абзацының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

6. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Түләү датасы башланганчы муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләүче орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләренә алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле

кәгазьләрне чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

8. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

30 статья. Муниципаль алынмалар

1. Жирлек муниципаль эчке хисаплашулар дигәндә Жирлекләр исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә урнаштыру юлы белән Жирлек бюджетына заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Жирлекләрнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә, алар Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак.

2. Жирлек муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек исеменнән Жирлек бюджетына кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе алдында Жирлекнең чит ил валютасында чагылыш тапкан бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Право осуществления муниципальных заимствований от имени Поселения в соответствии с Бюджетным кодексом Российской Федерации и уставом Поселения принадлежит Исполнительному комитету поселения.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгән очракта, Жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

- 1) Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча вакыты чыккан бурыч булмау;
- 2) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә эшчәнлеген гамәлгә ашыручы заттан.

6. Жирлек, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль хисаплашуларны гамәлгә ашырырга, жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 5 пункттында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар, муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр программаларын килештергән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 5 пункттында каралган Поселешнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткелләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән муниципаль эчке үзләштерүләренә жирлекнең озак йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 9 пункты һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пункты белән каралган жирлекләрнең муниципаль эчке хисаплашуларын гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуксыз.

11. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы, бары тик Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль эчке алынмалар, муниципаль гарантияләр программаларын чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгәндә генә.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107.1 статьясындагы 9 пункттында каралган Жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары буенча жирлекләр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рөхсәт ителми.

31 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларны алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы хисаплар программалары буенча жирлек бюджетына акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акчалар жәлеп итү күләмнәре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, Жирлек бюджеты турында карар белән расланган Жирлек бюджетының тиешле финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы хисаплашулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елына Жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган акчаларның гомуми суммасыннан артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында Поселения алынмаларының гомуми суммасы Жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм Жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән арткан очракта, хисап финанс елы йомгаклары буенча инфраструктур проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының файдаланылмаган калдыгы күләменнән тыш, бу елның 1 гыйнварына жирлек бюджетының элге арттырылган акчалары суммасында барлыкка килә торган өлеше Россия Федерациясе Бюджет кодексының 95 статьясындагы 3 пункттында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш, агымдагы финанс елына заемнарның иң чик күләмен киметеп.

32 статья. Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясенен чит ил валютасында алган акчаларын Россия Федерациясеннән алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, чит ил кредитларынан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

33 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы максатчан чит ил кредитларын

куллану кысаларында һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында бюджет кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) Чираттагы финанс елында һәм бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирлек бюджеттына жәлеп ителгән бурыч йөкләмәләрен каплау күләме (чираттагы финанс елы).

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджетты турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

34 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке үзләштерүләренә гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурычларны каплауның жирле бюджетка акчалар жәлеп итү һәм чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткөрү муниципаль эчке алынмалар программасында чагылмый.

35 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләре принцибын тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгаларны (хәлләрне) вакытыннан алда үтәүне тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешле мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзә тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия җаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - Жирлек) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләренә башка җитди шартлары күрсәтелеп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү срогы һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләренә башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның йөкләмәләренә нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмага ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты тарафыннан түләнгән акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);

16) иные условия гарантии, а также сведения, определенные Бюджетным кодексом Российской Федерации, нормативными правовыми актами гаранта, актами органа, выдающего гарантию от имени гаранта.

7. Милеге муниципаль гарантия бирә торган муниципаль унитар предприятие, мөлкәте муниципаль гарантия бирә торган Жирлек милкендә булган муниципаль унитар предприятие, акцияләренә 100 проценты (өлешләре) хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына принципалга карата гарантның

регресс таләбе хокукын күздә тотмаган муниципаль гарантия бирелергә мөмкин. Нигезен тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм жирлек Башкарма комитетының Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3 статьясы һәм Россия Федерациясе гражданлык законнары таләпләренә туры килә торган актында билгеләнгән вакытта гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди өлешендә үтәлүенә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбе таләбенә үтәлүен тәмин итү принцибы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәмин итүне тапшырганчы муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртүгә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә гарант тарафыннан (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән төп йөкләмәләр гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән бурычны үтәмәгән очракта да) чакыртып алына.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләренә, шул исәптән, йөкләмә гарантияләре белән тәмин ителгән гарантияләренә үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итүгә һәм таләпнең күчәрмәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе

шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очрақларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантияне күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантияне күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәэмин ителгән йөкләмәләргә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115.3 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Муниципаль гарантияне һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларны башкару турындагы бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Принципал каршы килүдән баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да Гарант бу каршы килүгә булган хокукын югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәлеше турында бенефициар таләбе расланган очрақта, гарант гарантиядә билгеләнгән сикте гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәэмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләргә күләмдә, әмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәэмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очрақта йө күрсәтелгән йөкләмәләргә башка нигезләр буенча туктаткан очрақта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантияне һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4) бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, аның гарантына һәм (яисә) гарантия буенча аның йөкләмәләреннән гарантны азат итү турында язма гаризасын кире кайтару юлы белән, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантка кире кайту нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар белән башка затка бирелгән очракта яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпнең хокуклары хокуклары Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә, гарантия белән тәэмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) очрагында;

8) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуклар һәм (яисә) бурыч (бурыч) принципалына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очракта;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрен үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Өгэр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтэү принципалга карата гарантның регресс талэбе хокукын барлыкка китермэсэ йэ бенефициарның принципалга карата талэбе хокуклары гарантына бирелүгэ бэйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтэү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исэпкэ алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күлэмдэ яисэ гарантия буенча йөклэмэлэрнең нинди дә булса өлөшөндө түлөнгән, яисэ бенефициарның принципалга карата талэбе хокуклары гарантка бирелгән хокукларны үтэү тәртибендә түлөнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исэбенэ алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Кредит (облигациядән тыш) буенча йөклэмэлэрне үтэүне тээмин итэ торган муниципаль гарантия кредит шартнамэсендэ (заем килешүендэ) һәм (яисэ) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заем) йөклэмэлэрен бирү турында шартнамэдэ (заем) күрсәтелгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдалануны үз ягыннан тикшереп торуну гамэлгэ ашыру шарты белән бирелэ.

28. Муниципаль гарантия белән тээмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамэдэ билгеләнгән йөклэмэлэрне үтәмэгән яисэ тиешенчэ үтәмэгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамэдэ билгеләнгән жаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирэсе булган йөклэмэлэрне тээмин итүгэ бирелэ торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнэ.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьлэр эмиссиясе нәтижэсендэ барлыкка килгән йөклэмэлэр буенча муниципаль гарантиялэр бирү һәм үтэү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнэ.

31. Муниципаль гарантиялэр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет коды һәм аның нигезендэ кабул ителгән элэге карар белән билгеләнэ.

36 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантиялэр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантиялэр программасы, түбэндэге белешмэлэрне күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелэ торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантиялэр исемлегеннән гыйбарэт:

1) гарантиялэрнең гомуми күлэмэ;

2) гарантиянең һәр юнөлеш (максатлар), категориялэр (төркемнэр) һәм (яисэ) һәр юнөлеш (максатлар) буенча гарантиялэр күлэмен күрсәтеп, гарантиялэү юнөлешлэре (максатлары);

3) принципалларга гарантның регресс талэбе хокукы булу (булмау);

4) гарантиялэр бирүнең һәм үтэүнең башка шартлары;

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

37 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

- 1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

- 2) гарантияләр һәм алар тәмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

- 3) гарантияләрнең гомуми күләме;

- 4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

- 5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

38 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып билгеле бер датага жирлек алдындагы акчалата йөкләмә нигезендә түләнергә тиешле акчалар суммасы тора.

2. Жирлек каршында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр Жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Правила (основания, условия и порядок) списания и восстановления в учете задолженности по денежным обязательствам перед Поселением устанавливаются Финансово-бюджетной палатой Района, за исключением случаев, предусмотренных Бюджетным кодексом Российской Федерации.

4. Жирлек каршында мондый йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр шартнамә нигезендә башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек алдындагы акча йөкләмәләре жирлек бюджетының бердәм сетына тиешле акчалар суммасы күчерелгән көннән башкарылган дип санала.

39 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.
2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты булып жирлекнең башкарма комитеты чыга, ул Жирлек уставы белән муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына ия.
3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

40 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның иң чик күләмнәре

Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре Жирлек советы тарафыннан, тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә билгеләнә.

2 бүлек. Жирлек бюджеты проекты төзү

41 статья. Жирлек халкының бюджет проекты төзү тәртибе

1. Жирлек бюджеты проекты түбәндәгеләр нигезендә төзелә:
  - Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Россия Федерациясе Президенты юллаганы нигезләмәләре;
  - Россия Федерациясенә милли үсеш максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенә аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар;
  - Россия Федерациясенә бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенә төп юнәлешләр (Татарстан Республикасының бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләр, муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләр);
  - социаль-икътисадый үсеш фаразы;
  - озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);
  - муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).
2. Жирлек бюджеты проекты өч елга төзелә һәм раслана (чираттагы финанс елы һәм план чоры).

Әгәр жирлекнең бюджет проекты чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, жирлекнең башкарма комитеты урта сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

3. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Бюджет законнары таләпләрен һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актларын үтәп, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек бюджетының турыдан-туры проектын төзүне Жирлекнең финанс органы гамәлгә ашыра.

5. Бюджет проектын вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында Жирлекнең Финанс органы барлык жирле үзидарә органнарыннан, бюджет барлыкка китерүче предприятиеләрдән, учреждениеләрдән, оешмалардан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

6. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы кимендә өч ел дәвамында, шул исәптән чираттагы финанс елына һәм план чорына, жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан эшләнә.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына социаль-икътисадый үсеш фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны фаразлана торган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

Бюджет проектын төзү яисә карау барышында Поселения социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектынның төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

7. Бюджет керемнәре Авыл жирлеге Советына бюджет турындагы карар проектын кертү көненә гамәлдә булган шартларда Россия Федерациясе Салымнар һәм жыемнар турындагы законнарның, шулай ук Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм муниципаль хокукый актларның жирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган законнарының социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

8. Жирлекнең уртача сроклы финанс планы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен үтәп, жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен эзерләнә һәм раслана һәм жирлек бюджеты проекты белән бергә жирлек Советына тапшырыла.

Жирлекләрнең уртача сроклы финанс планы күрсәткечләренең һәм бюджет проектынның төп күрсәткечләренең күрсәткечләре бер-берсенә туры килергә тиеш.

Уртача сроклы финанс планы расланган Жирлек жирлегендә түбәндәге параметрлар булырга тиеш:

1) Жирлек бюджеты керемнәренең һәм чыгымнарының фаразлана торган гомуми күләмен;

2) бюджет акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет ассигнованиеләре күләмнәре бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре, бүлекчәләре буенча йә бюджет акчаларының баш бүлүчеләре, муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләре күләмнәре;

3) жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә торган жирле бюджетларга салым керемнәреннән чигерүләр нормативлары;

4) бюджет кытлыгы (профицты);

5) елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел килүче торышы буенча муниципаль бурычның югары чиге.

Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан Халыкның урта сроклы финанс планының өстәмә күрсәткечләрен раслау каралырга мөмкин.

Уртача сроклы финанс планы күрсәткечләре индикатив характерга ия һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлекнең уртача ашыгыч финанс планын эшлөгәндә һәм раслаганда үзгәртелергә мөмкин.

Урта сроклы финанс планы план чорына күрсәтелгән план параметрларын һәм план чорының икенче елына параметрлар өстәүне төгәлләштерү юлы белән эшләнә.

Урта сроклы финанс планы проектына аңлатма язуында урта сроклы финанс планы параметрларын нигезләү, шул исәптән, планлаштырылган үзгәрешләрен сәбәпләрен күрсәтеп, аларны алдан хупланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

9. Планирование бюджетных ассигнований на исполнение действующих расходных обязательств и принимаемых обязательств Поселения осуществляется Финансовым органом Поселения в соответствии с Бюджетным кодексом Российской Федерации, Республики Татарстан и муниципальными правовыми актами.

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

10. Жирлек бюджетыннан гамәлгә ашырыла торган муниципаль программалар жирлек башкарма комитетының карары белән раслана.

Муниципаль программаларны эшләү турында карарлар кабул итү тәртибе, шулай ук аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Муниципаль программаларны (ярдәмче программаларны) гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек башкарма комитетының хокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр программасы (ярдәмче программасы) буенча бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составындагы Поселение бюджеты турында карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар жирлек Башкарма комитеты карары белән Поселение бюджеты турындагы карар проекты кертү көненә кадәр бер айдан да соңга калмыйча расланырга тиеш.

Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелегенә бәя бирелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан,

бюджет турында карар проекты кертелгэнгә кадәр, бер айдан да соңга калмыйча, Поселение Советына Поселения программасын гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турында карар кабул ителергә мөмкин.

Әлеге карар кабул ителгән очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәү өчен бюджетта төзелгән Поселения бюджетында муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен бюджет ассигнованиеләре каралган, алар буенча яклар аларны туктату турында килешүгә ирешмәгән муниципаль контрактлардан килеп чыга.

11. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

12. Жирлекнең бюджет турындагы карары проектында бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Жирлек Советы карарларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карардан тыш) керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

Бюджет турындагы карар белән раслана:

- жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегә;
- жирлекнең бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлегә;
- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләренә) йә чыгымнарның төрләре классификациясенә чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына), шулай ук чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) төркемнәре (чираттагы финанс елына һәм план чорына) буенча бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре һәм бүлекчәләре буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенә Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, муниципаль Совет Поселегендә билгеләнгән очракларда бүлекчәләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;
- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә, план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә расланучы (расланган) чыгымнарның гомуми күләме;
- чираттагы финанс елына жирлек (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы;
- елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел килүче, муниципаль эчке бурычның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;
- муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар, Россия Федерациясе валютасында һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программалары;
- тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, Жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән Жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

13. Жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш.

42 статья. Жирлек бюджетының проектына экспертиза ясау

1. Жирлек Советы Жирлек бюджеты турындагы карар проектын Совет раславына тапшырганнан соң, Жирлек Советы Рәисе Жирлек бюджеты турындагы карар проектын кушымта итеп бирелгән документлар белән бергә Контроль-хисап органына Поселениенең финанс һәм бюджет законнары таләпләренә туры килүен тикшерүгә тапшырырга тиеш.

Тиешле бәяләмә алганнан соң, жирлек Советы Рәисе тарафыннан Жирлек Советы раслануга тапшырыла яисә жирлекнең башкарма комитетына эшләп бетерүгә кайтарыла.

3 бүлек. Жирлек халкының бюджет проектын карау һәм раслау

43 статья. Жирлек Советы каравына Жирлек бюджеты турында карар проектын кертү

1. Жирлекнең башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына күчәргечнең бюджеты турында карар проектын бу елның 15 ноябринан да соңга калмыйча Жирлек Советы каравына кертә.

2. Жирлек советына бюджет проекты белән бер үк вакытта әлеге Нигезләмә һәм Россия Федерациясенәң бюджет законнары нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

44 статья. Жирлек бюджеты турында карар проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Жирлек Советының бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар тапшырыла:

- жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- ағымдагы финанс елының узган чорыннан соң жирлекләрнең социаль-икътисадый үсешенең яқынча нәтижәләре һәм ағымдагы финанс елына жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең көтелә торган нәтижәләре;
- жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең берләштерелгән бюджетының төп характеристикаларын фаразлау (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты));
- Жирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;
- бюджетара трансфертларны бүлүнең методикалары яисә проектлары һәм хисаплары;
- чираттагы финанс елы ахырына муниципаль бурычның югары чиге (чираттагы финанс елы ахырына һәм план чорының һәр елы ахырына);
- муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар, Россия Федерациясе валютасында һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программалары;
- ағымдагы финанс елына жирлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;
- Жирлек бюджетының керем чыганақлары реестрлары;
- башка документлар һәм материаллар.

Бюджет турындагы карар муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү турындагы карар белән расланган очракта, бюджет турындагы карар проектына муниципаль программалар паспорты (күрсәтелгән паспортларны үзгәртү проектлары) тәкъдим ителә.

45 статья. Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карары проектыны карау тәртибе

1. Жирлек Советы Рәисе Жирлек Советы карары проекты проекты Дәүләт Советына кертелгән көннән алып ике эш көне эчендә аны Советның эш органына - Икътисадый үсеш, бюджет, салымнар, тариф сәясәте, эшқуарлыкны үстерү, бәяләмә бирү өчен бюджетара һәм жир-милек мөнәсәбәтләре мәсьәләләре буенча комиссиягә жиберә.
2. Комиссия күрсәтелгән проектны алган көннән алып биш эш көне эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.
3. Жирлек Советы рәисе Комиссия бәяләмәсе нигезендә Жирлек бюджеты турында карар кабул итә, йә аны Башкарма комитетка эшләп бетерергә кайтару турында карар кабул итә.
4. Жирлек бюджеты турында карар проекты Барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән Жирлек Советына Жирлек бюджеты турында карар проекты эшләп бетерүгә кәргән көннән алып биш эш көне эчендә тапшырылырга тиеш.

5. Жирлекнең бюджеты турында карар проекты буенча гариза бирү хокукына һәм аны карау барышында Жирлекнең Башкарма комитеты житәкчесе, Жирлекнең Финанс органы житәкчесе яисә алар вәкаләт биргән вазыйфаи затлар ия.

6. Жирлек Советы карар проекты Жирлек Советы утырышында каралганда Жирлек Советы Жирлек башкарма комитеты житәкчесенең докладын тыңлый яисә аның йөкләмәсе буенча Жирлек Урынлыгы Финанс органы житәкчесенең докладын һәм экономик үсеш, бюджет, салымнар, тариф сәясәте, эшқуарлыкны үстерү, бюджетара һәм жир-мөлкәт мөнәсәбәтләре мәсьәләләре комиссиясе рәисенең докладын тыңлый һәм Поселения бюджеты проектын раслау йә аны кире кагу турында карар кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карары чираттагы финанс елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

8. Жирлек Советының Бюджет турындагы карары агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта:

1) Жирлекнең финанс органы ай саен бюджет акчаларының баш бүлүчесенә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм хисап финанс елында бюджет йөкләмәләре лимитыннан артмаган күләмдә илтергә хокуклы;

2) Жирлекнең бюджеты турында Жирлек Советы карары белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр хисап финанс елына Жирлекнең бюджеты турында Жирлек Советы карары белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла.

9. Әгәр жирлекнең бюджет турында Советы карары агымдагы финанс елы башланганнан соң үз көченә керсә, жирлекнең башкарма комитеты Жирлек бюджеты турында Совет карарына үзгәрешләр кертү хакында карар проектын карау һәм раслау өчен тәкъдим итә, бу карар бюджет күрсәткечләрен бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет үтәлешен исәпкә алып төгәлләштерә.

Күрсәтелгән карар проекты Жирлек советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

10. Жирлек Советы карарында билгеләнгән Жирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе бюджет турындагы карар үз көченә чираттагы финанс елның 1 гыйнварыннан үз көченә керүне, шулай ук күрсәтелгән карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 184.1 статьясы нигезендә күрсәткечләренә һәм характеристикаларны раслауны күздә тотарга тиеш.

11. Жирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яисә) Жирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елның 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Жирлек бюджеты турындагы карар имзаланганнан соң жиде көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

4 бүлек. Жирлек бюджеты үтәлеше

46 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Жирлек бюджетын үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет үтәлешен оештыру Жирлекнең финанс органына йөкләнә.

2. Жирлек бюджеты кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуындагы бердәмлеге нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджетын үтәү жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

4. Жирле үзидарә органнары Жирлекләр Жирлек бюджетының балансылыгын тәэмин итә. Федераль законнарны һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру, муниципаль бурыч дефициты, күләме һәм структурасы, Жирлекнең бюджет йөкләмәләрен үтәү буенча Татарстан Республикасы законнарын һәм законнарын үтәү.

47 статья. Жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе Жирлек финанс органы житәкчесенә боерыгы белән билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү жирлекнең финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек советы карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта Жирлек турында Жирлек житәкчесе Сөйләшү буенча жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслана.

3. Бюджетны үтәү барышында жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очракларда Жирлек бюджеты турында Жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертмичә генә жирлекнең Финанс органы житәкчесе карары нигезендә үзгәртелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә чираттагы финанс елы башланганчы житкерелә.

5. Жыелма бюджет язмасына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә, жирлек бюджетының бердәм сөетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш.

6. Бюджет турындагы карар агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта:

Жирлекнең финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш урнаштыручыларга бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет ассигнованиеләренең уникалче өлешеннән һәм хисап финанс елында бюджет йөкләмәләре лимитыннан артмаган күләмдә житкерергә хокуклы;

бюджет турында карар белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр хисап финанс елына бюджет турындагы карар белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертларны бүлү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән рәвештә саклана.

Әгәр бюджет турында карар финанс елы башланганнан соң өч ай узгач үз көченә кермәгән булса, Жирлекнең финанс органы, әлеге пунктның 2-4 абзацларында билгеләнгән шартларны үтәгәндә, бюджетны үтәүне оештырырга хокуклы.

Жирлекнең финанс органы түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет ассигнованиеләрен Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән юридик һәм физик затларга бюджет инвестицияләренә һәм субсидияләргә житкерергә;

бюджет кредитлары бирергә;

кварталга исәпләгәндә алдагы финанс елын алган акчаларның сигезеннән бер күләмнән артыгы күләмдә алынмаларны башкарырга;

резерв фондларын формалаштырырга.

Күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә һәм түләүгә, халыкара шартнамәләр үтәүгә бәйлә чыгымнарга кагылмый.

7. Жирлек бюджеты турында карар агымдагы финанс елы башланганнан соң үз көченә керсә, күрсәтелгән карар үз көченә кәргән көннән алып бер ай эчендә Жирлекнең башкарма комитеты бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет күрсәткечләрен ачыклаучы бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын карауга һәм раслауга тапшыра.

Күрсәтелгән карар проекты аны тәкъдим иткән көннән соң 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм Совет тарафыннан раслана.

8. Жирлек бюджеты турындагы карардан гайре, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы Поселение Советы карарлары белән, поселениең Финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язуына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләмәләр каралырга мөмкин.

48 статья. Касс планы

1. касса планы дигәндә агымдагы финанс елында бюджетка касса түләүләре һәм касса түләүләре фаразы аңлашыла.

2. Жирлекнең финанс органы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүче, бюджет керемнәренең баш администраторы, бюджет дефицитын финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләренә тапшыру составын һәм срокларын билгели.

49 статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Керемнәр буенча Жирлек бюджетын үтәү Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

50 статья. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше

1. Чыгымнар буенча Жирлек бюджетын үтәү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тотат:

1) бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;

2) акчалата йөкләмәләрне раслау;

3) акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү;

4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Жирлек халкының бюджет акчаларын алучысы бюджет йөкләмәләренең аңа кадәр житкерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләүне санкцияләү өчен кирәкле түләү һәм башка документлар нигезендә акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Бюджет һәм акча йөкләмәләрен исәпкә куйганда районның финанс-бюджет палатасы түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алучыларга житкерелгән бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет ассигнованиеләренең тиешле лимитларыннан, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе коды турындагы мәгълүматның бюджет йөкләмәләренә туры килүеннән артык булмавы;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

түләү документында күрсәтелгән мәгълүматның акчалата түләү, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслый торган документлар булу.

Районның финанс-бюджет палатасында һәм әлегә статьяның 1 пункттында каралган тәртиптә әлегә мәгълүмат пункттында күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә рәвештә башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләренең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турындагы белешмәләренең муниципаль контракт шартларына туры килүен өстәмә рәвештә тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет ассигнованиеләре бюджет акчаларын алучыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау бюджет акчаларын физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына күчәрүне раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәүне раслаучы башка документларны тикшерү.

51 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча жирлек бюджетын үтәү, жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы, администраторы тарафыннан гамәлгә ашырыла, моңа жирлекнең финанс органы билгеләгән тәртиптә бюджетның бердәм сөетындагы акчаларның калдыклары белән идарә итү операцияләре керми.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлөргә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү Жирлекнең финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

52 статья. Бюджет үтәлеше операцияләрен исәпкә алу өчен шәхси сөетлар

1. Бюджет вәкаләтләре кысаларында бюджет процессында катнашучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган Жирлек бюджетын үтәү операцияләрен исәпкә алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының Федераль казначылыкның территориаль органында һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанслар министрлығының территориаль органында нигезләмәләре нигезендә ачыла торган шәхси сөетларында башкарыла.

Федераль казначылыкта ачыла торган шәхси сөетлар Федераль казначылыкта билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган вәкаләтләр кысаларында алып барыла.

Татарстан Республикасы Финанслар министрлығының территориаль органында ачыла торган шәхси сөетлар Татарстан Республикасы Финанслар министрлығы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында каралган вәкаләтләр кысаларында ачыла һәм алып барыла.

53 статья. Бюджет сметасы

1. Жирлекнең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

2. «Россия Федерациясендә капитал салуларны яклау һәм бүләкләү турында» 2020 елның 1 апрелендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә төзелгән капитал салуларны яклау һәм бүләкләү турында килешү (килешү) тарафыннан юридик затка субсидия бирү турында килешү (килешү) төзү, бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларының гамәлдә булу срогыннан арткан срокка, күрсәтелгән Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм күләмнәре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә житкерелгән лимитларга туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә рәвештә расланьрга тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре, аның житәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукы бирелгән, бюджет йөкләмәләренең өстәлгән лимитлары чикләрендә, шулай ук бюджет йөкләмәләренең алынган лимитлары чикләрендә төгәлләштерелергә мөмкин.

54 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлекнең финанс органы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджетны үтәүне оештырганда, Чыгымнар буенча Поселения агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш урнаштыручыга, күрсәтмәгә һәм бюджет акчаларын алучыларга житкерүне (финанслауның иң чик күләмнәрен) раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата билгеләнә. Жирлек халкының агымдагы финанс елы башыннан сизелерлек яисә квартал саен үсә баручы нәтижәләренә йә бюджет акчаларын алучыларны, баш бүлүчеләрне һәм аларны финанслауга заявклар нигезендә тиешле кварталга билгеләнә.

55 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәрне файдалану

1. Бюджетны үтәгәндә фактта алынган керемнәрнең гомуми күләме турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш, Жирлекнең Финанс органы тарафыннан агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль алынмаларны, муниципаль бурычны биләүгә, шулай ук

Поселение бюджетында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре үтәлешенә каралмаган очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелергә мөмкин.

2. Максатчан билгеләнешле, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 45 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетара трансфертлар һәм физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган кертемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар белән расланган бюджеттан тыш бюджетны үтәгәндә фактта алынган максатчан билгеләнешле бюджетара трансфертлар бирү максатларына туры китереп, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертеп, чыгымнарны арттыруга жибәрелә.

3. Жирлек милкендәге поселок милкендәге акцияләрне һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан алына торган акчалар тиешенчә Жирлек бюджетына 100 процент норматив буенча күчерелергә тиеш.

56 статья. Бюджет иммунитета

1. Жирлек бюджетының мунитеты хокукый режим була, шул ук вакытта Жирлек бюджеты акчаларына түләтү мөрәжәгәте бары тик суд акты нигезендә генә башкарыла, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очраklar керми.

2. Суд приставлары хезмәте тарафыннан бюджетлар акчаларына түләтү, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очраklarдан тыш, башкарылмый.

3. Гражданга яисә юридик затка жирле үзидарә органнарының йә шушы органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә китерелгән зыянны түләтү турында Поселекага карата суд актларын, шулай ук Поселение акчалары исәбеннән (бюджет акчаларын кире алу турында суд актларыннан тыш) акчаларны түләттерү турында бүтән дөгьвалар буенча суд актларын үтәү бюджет чараларын баш бүлүчеләрнең субсидия жаваплылыгы тәртибендә түбәндәге тәртиптә башкарыла:

Башкарма документ суд карарының резолютив өлешендә суд карарын үтәүгә суд актын үтәү чыганагын - Жирлек казнасы хисабына кабул ителә.

Суд актын үтәү өчен жирлекнең финанс органына тапшырыла.

Судта муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен яклаган Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче Хөкүмәтнең Финанс органына эшне карау нәтижәләре турында мәгълүматны суд акты чыгарылганнан (кабул ителгәннән соң) 10 көн эчендә жибәрергә тиеш.

Суд тарафыннан муниципаль берәмлеккә карата куела торган һәм муниципаль казна хисабына канәгатьләнделә торган дөгьвалар яисә башка таләпләрне канәгатьләнделергәндә муниципаль берәмлек бюджеты акчаларының баш бүлүчесе, судта муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен яклаучы, шулай ук суд актына шикаять белдерү өчен нигезләр барлыгы турында Жирлекнең финанс органына хәбәр итә.

Суд актына шикаять белдерү өчен нигезләр булган очракта, муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын баш бүлүче суд акты закон көченә кергән көннән алып бер айдан да соңга калмыйча шикаять бирү нәтижеләре турында мәгълүмат бирергә тиеш.

4. Башкаруга кергән башкарма документка түбәндәгеләр кушып бирелергә тиеш: суд тарафыннан таныкланган суд актының күчermәсен, шулай ук түләтелергә тиешле акчалар күчерелергә тиешле исәп-хисап сетының реквизитларын күрсәтеп, түләтүче гаризасын.

Гариза, ышанычнамә яисә нотариаль таныкланган ышанычнамәнең яисә вәкилнең вәкаләтләрән раслый торган башка документның күчermәсен язып, түләтүче йә аның вәкиле тарафыннан имзалана.

Башкару кәгазенең дубликаты суд тарафыннан тиешенчә таныкланган күчermәсе белән бергә аны бирү турындагы суд билгеләмәсен үтәүгә жиберелә.

Жирлекнең финанс органы тарафыннан башкарма документ түбәндәге очрактарда кергәннән соң биш көн эчендә кайта:

- югарыда күрсәтелгән документны тапшырмау;
- санап үтелгән документларның Россия Федерациясе Граждан процессуаль кодексында, Россия Федерациясе Арбитраж процессуаль кодексында һәм 1997 елның 21 июлендәге «Башкару эшчәнлегә турында» N 119-ФЗ Федераль законында билгеләнгән таләпләргә туры килмәве;
- башкарма документны үтәүгә карата Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокны бозу;
- башкарма документны кире алу турында гариза алуыга тапшыру.

Башкаруга кергән башкарма документлар түбәндәге очрактарда судка кайтарылырга мөмкин:

- башкарма документны кире алу турында гаризаны (яисә суд актын) суд тарафыннан тапшыру;
- үтәлергә тиешле суд актын юкка чыгаручы документны бурычлы итеп, йә түләтүче, йә суд тарафыннан тапшыру;
- үтәүгә, түләтүчегә кергән документларны кире кайтару мөмкин түгел.

Башкарма документлар судка күрсәтелгән нигезләр буенча кире кайтарылган очракта, түләтүчегә, аннан кергән барлык документларны да кушып, хәбәрнамә жиберелә.

Үтәтүчегә башкарма документны кире кайтару күрсәтелгән документны үтәүгә карата "Башкару эшчәнлегә турында" Закон нигезендә исәпләнелә торган срок чикләрендә күрсәтелгән документны яңадан күрсәтүгә киртә булып тормый.

Муниципаль берәмлектән акчалар алу турында суд актын бюджет акчалары исәбеннән үтәү башкару башкару башкару башкару башкару башкару өчен башкарма кәгазь кергән көннән алып 3 ай эчендә урынның финанс органы тарафыннан башкарылырга тиеш.

Суд актын билгеләнгән сиктә үтәү мөмкин булмаган очракта, Поселения финанс органы, суд актын үтәмәү мөмкинлеген раслаучы тиешле документларны теркәп, үтәлмәү сәбәпләрән күрсәтеп, башкарма документны

кире кайтара һәм "Башкару эшчәнлеге турында" Федераль закон нигезендә суд приставлары хезмәтенә мөрәжәгать итү тәртибен аңлата.

Суд актларын үтәү бюджет турындагы карар белән шушы максатларда каралган ассигнованиеләр исәбеннән гамәлгә ашырыла. Өлеге максатларга бюджет турындагы карар белән расланган ассигнованиедән артык күләмдә суд актларын үтәгәндә жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертелә.

Жирлекнең финанс органы башкарма документларны һәм аларны үтәүгә бәйле һәм казна акчалары исәбеннән күрсәтелгән башка документларны исәпкә ала һәм саклай.

Жирлекнең финанс органы заказлы хат кәргән вакыттан алып өч көн эчендә, кертмәнә почта аша язып, суд актлары керүе турында мөрәжәгать итүчегә язмага хәбәр итә.

57 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

1. Агымдагы финанс елында бюджетны үтәү операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә жирлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Жирлекләр бюджеты үтәләше буенча операцияләр агымдагы елның 31 декабрендә төгәлләнә.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре агымдагы елның 31 декабрендә үз эшчәнлеген туктата.

3. Агымдагы финанс елның 1 гыйнварына файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар агымдагы финанс елның беренче 15 эш көне эчендә элек бирелгән бюджет керемә кире кайтарылырга тиеш.

Максатчан билгеләнештәге бюджетара трансфертларның файдаланылмаган калдыгы тиешле бюджет керемә күчәрелмәгән очракта, күрсәтелгән акчалар, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, бюджет керемә алынырга тиеш.

Хисап финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнеше булган субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә бирелгән бюджетара трансфертларга ихтыяж булу (булмау турында) турында, шулай ук күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бюджетка кире кайтару турында карар кабул итү, аларга ихтыяж булу турында карар кабул иткәндә, бюджет чараларының баш администраторы билгеләгән тәртиптә элек бирелгән булган һәм күрсәтелгән акчалар бюджетка кәргән көннән алып 30 календарь көннән дә соңга калмыйча тапшырылган хисап нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Агымдагы финанс елында файдаланылмаган бюджетара билгеләнештәге бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турында бюджет акчаларының баш администраторы карары нигезендә шушы бюджетара трансфертларның калган өлешеннән артмаган күләмдә акчалар чираттагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына туры килә торган бюджет

чыгымнарын финанс белән тәмин итү өчен алар элегрәк бирелгән бюджет керемнә кайтарылырга мөмкин.

5. Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмаган бюджетара трансфертларны түләтү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

6. Жирлекнең финанс органы агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эш көне булмаган бәйрәм көннәрендә кирәкле акчалар белән тәмин итү тәртибен билгели.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә банк депозитларында урнаштырылган агымдагы финанс елы ахырына акчалар булырга мөмкин.

5 бүлек. Жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап эзерләү, карау һәм раслау

58 статья. Бюджет хисапчылыгын эзерләү

1. Бюджетны исәпкә алу һәм бюджет хисапчылыгы нигезләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм бюджет законнарының башка нормаларында билгеләнә.

2. Жирлекнең бюджет хисабы еллык була. Жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

3. Жирлекнең бюджет хисапчылыгы һәм хисаплары тиешле баш администраторларның (администраторларның) бюджет акчаларының жыйнама бюджет хисабы нигезендә жирлекнең финанс органы тарафыннан төзелә.

4. Жирлекнең бюджет хисапчылыгы жирлекнең башкарма комитетына күчәргечнең финанс органы тарафыннан тапшырыла. Агымдагы елның беренче кварталы, яртыеллык һәм тугыз ае өчен Жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм шуның белән бергә Жирлек Советының контроль-хисап органына жиберелә.

5. Жирлекнең бюджет акчаларын баш бүлүчеләре, жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары Жирлек тармагындагы бюджет чараларын алучылар (күрсәтмә бирүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә жыйнама бюджет хисабын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары күчәрсез мөлкәтнең күчәрсез милеккә салымы өлешен биләгән жирлекнең финанс органына жыйнама бюджет хисабы, 1 квартал, яртыеллык, тугыз айлык хисапларны, финанс елын тапшыра.

6. Бюджет хисапчылыгы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) Поселение бюджеты үтөлеше турында хисап чорына жирлек бюджеты керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитының гомуми суммасын күрсәтеп;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

59 статья. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турында Еллык хисап Жирлек Советында каралганчы төп бюджет акчалары администраторларының бюджет хисапларын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә алган тикшерү узарга тиеш.
2. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү Жирлекнең контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.
3. Авыл жирлегенен контроль-хисап органына тышкы тикшерү өчен башкарма комитет тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә әлегә Нигезләмәнең 46 статьясындагы 6 өлешендә каралган бюджет хисабы һәм документлар тапшырыла.
4. Жирлекнең башкарма комитеты аңа бәяләмә эзерләүгә быелның 1 апреленнән дә соңга калмыйча жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.
5. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисапка Бәяләмә жирлек Советының контроль-хисап органы тарафыннан бер үк вакытта жирлекнең башкарма комитетына юллама белән тапшырыла.

60 статья. Жирлек Советы каравына Жирлек бюджеты үтөлеше турында хисап бирү

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән раслана.
2. Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан бюджет үтөлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта бюджетның үтөлеше турында Жирлек Советы карары проекты, резерв фонды ассигнованиеләренен үтөлеше турында хисап, Жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары турында хисап, эчке бурычның торышы турында хисап һәм бюджет законнары нигезендә башка хисап тапшырыла.
3. Жирлек Советы Жирлекнең контроль-хисап органы бәяләмәсен алганнан соң, Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисапны карый. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижеләре буенча Жирлек Советы бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Бюджетны башкару турында Совет тарафыннан карар кире кагылган очракта, ул күрсәткечләрне дәрәс чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

4. Жирлек бюджетының үтәлеше турында еллык хисап Быелгы Жирлек советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

61 статья. Жирлек Советы тарафыннан бюджет үтәлеше турында карар проектын карау һәм раслау

1. Жирлек бюджетының үтәлеше турында Жирлек Советы карары белән, бюджет керемнәренә, чыгымнарының һәм дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтәлеше турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елы өчен жирлекнең бюджет үтәлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча Жирлек керемнәре;
бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча Жирлек бюджеты чыгымнары;

бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча Жирлек чыгымнары;

бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча жирлек;

бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары Бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары төркемнәренә, төркемчәләренә, статьяларының, төрләренә кодлары буенча;

Жирлек бюджетының үтәлеше турындагы карар белән шулай ук Жирлек бюджетын үтәү турындагы карар өчен Халык Советы карарында билгеләнгән башка күрсәткечләр дә раслана.

3. Жирлек бюджетының үтәлеше турындагы хисапны раслау хакындагы Дәүләт Советы карары билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң жиде көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

6 бүлек. Бюджет бозулары һәм бюджет мәжбүр итү чараларын куллану турында гомуми нигезләмәләр

62 статья. Бюджет бозу төшенчәсе

1. Жирлек Башкарма комитеты, Районның Финанс-бюджет палатасы, бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы), муниципаль заказчы тарафыннан башкарылган бозу дип таныла:

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациясе бюджет законнары һәм башка хокукый актлар нигезләмәләрен бозу;

2) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләрен һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләрен билгели торган хокукый актлар нигезләмәләрен бозу, муниципаль мөлкәт

белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен һәм чыгымнарын булдыру, гавами-хокукый белемгә зыян салуга китерә торган хокук актлары нигезләмәләрен бозу;

3) бюджеттан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын бозу;

4) муниципаль контрактларның шартларын бозу;

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет мәжбүриләү чараларын куллану, Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыктан тиешле нигезләр булганда, аның вазыйфаи затларын азат итми.

63 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану

1. Бюджет кагыйдәләрен бозган өчен мәжбүр итү буенча бюджет чарасы Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә финанс органнары һәм Федераль казначылык органнары тарафыннан кулланыла.

2. Бюджет чараларын куллану буенча финанс органнарының һәм Федераль казначылыкның вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының хокукый нормалары белән билгеләнгән.